

ÅRS-

RE-

DO

VIS

NIN

**Vårdförbundets
årsredovisning
2016**

Årsredovisning för

Vårdförbundet

802001-5239

Räkenskapsåret

2016-01-01 - 2016-12-31

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

Styrelsen för Vårdförbundet, organisationsnummer 802001-5239, får härmed avge rapport för år 2016.

Ändamål och vision

Vårdförbundet är ett yrkesförbund som tillvaratar medlemmarnas fackliga intressen och utvecklingen av professionerna. Vårdförbundet organiserar legitimerade barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och sjuksköterskor samt studenter inom respektive utbildning.

Organisation och verksamhet utgår från Vårdförbundets stadgar. Vårdförbundets ändamål är att:

- utveckla och stärka yrket samt främja den enskilde individens utveckling i sin yrkesroll
- förbättra individens och kollektivets villkor och förutsättningar för yrket och möjligheter till utveckling i arbetslivet
- påverka utvecklingen av hälso- och sjukvården på arbetsplatsen, lokalt, regionalt, nationellt och internationellt
- påverka utvecklingen i samhällsfrågor

Visionen anger riktningen och ligger till grund för det politiska arbetet. Vårdförbundets kongress fattade år 2008 beslut om 'Vision 2018 för hälsa och helhet'. Inför kongressen år 2014 gjordes en avstämning av hur långt har arbetet kommit, hur omvärlden har förändrats och inom vilka områden utvecklingen går långsammast. Inom många områden har utvecklingen gått i rätt riktning och vi närmar oss visionen.

Medlemmar och organisation

Vårdförbundet har 113 932 medlemmar organiserade, varav 91 109 är yrkesverksamma och 11 025 studerandemedlemmar. Motsvarade antal år 2015 var 91 913 respektive 11 171.

Vårdförbundet är en juridisk person. Förbundsstyrelsen leder, styr och ansvarar för Vårdförbundets verksamhet i överensstämmelse med stadgar, grundläggande värderingar och kongressbeslut. Sineva Ribeiro är förbundsordförande och Anders Printz är kanslichef. Kansliet är organiserat i lokala och nationella enheter. Det finns 21 lokalavdelningar med lokala avdelningsstyrelser. Riksomfattande verksamhet är organiserad i riksklubbar där lokal avdelning är vårdavdelning. Vårdförbundet har 5 092 förtroendevalda och 190 anställda. Vårdförbundet är medlem i TCO.

Det högsta beslutade organet är kongressen. För att samla organisationen och ge Vårdförbundet optimala förutsättningar för en fortsatt utveckling mot ett förbund, enades kongressen 2014 om bärande principer för organisationen. De bärande principerna är:

- I Vårdförbundet är medlemsviljan i fokus
- Medlem väljer förtroendevald i Vårdförbundet
- Förtroendevald i Vårdförbundet är certifierad
- Vårdförbundet har ett avtalsråd
- Vårdförbundet är en juridisk person

Kvalitetskriterier

För att stärka medlemsperspektivet i organisationen fattade kongressen 2011 beslut om 13 kvalitetskriterier för Vårdförbundet, uppdelade i perspektiven medlemsstöd, kollegial mötesplats, demokrati och påverkan. Kvalitetskriterierna gäller för hela förbundet och är de värden som Vårdförbundet ska leva upp till i alla möten med medlem.

Prioriterade arbetsområden

Kongressen år 2014 beslutade om prioriterade arbetsområden för kongressperioden. Dessa är:

Alla människor har rätt till hälsa och helhet

Därför prioriterar vi att utveckla vården och göra den säker. Därför prioriterar vi att arbeta för personcentrerad vård.

Förutsättningen för vår insats är ett hållbart yrkesliv
Därför prioriterar vi att arbeta för en bättre arbetsmiljö med hälsosamma arbetstider.

Vår kunskap är fel värderad
Därför prioriterar vi att arbeta för högre löner och bättre karriärmöjligheter.

Inriktningsmål och verksamhetsstyrning

Verksamhetsplanen för 2016 utgick från de prioriterade områdena, vilka bildat inriktningsmål. För år 2016 beslutade förbundsstyrelsen om gemensamma operativa mål, ett flertal gemensamma aktiviteter och budget. Avdelningarna har formulerat egna aktiviteter, som ska bidra till att de operativa målsättningarna uppfylls. Uppföljning av verksamhetsplanens genomförande och det ekonomiska utfallet har gjorts per tertiäl. Fortsatt utvecklingsarbete med exempelvis med indikatorer och interna rapporter har genomförts.

Väsentliga händelser under året

Medlemmars villkor och vårdens utveckling

Vårdförbundet påverkar medlemmarnas villkor och vårdens utveckling. Det görs vid förhandling av löner, anställningsvillkor, i arbetsmiljöarbete och genom remissarbete, utredningar, deltagande i arbetsgrupper och i projekt.

Förbundsstyrelsen har i september 2016 beslutat om en idé om vårdens styrning. Vårdförbundet vill se en personcentrerad vård med jämlik hälsa som det övergripande målet. Idén har väckt stort intresse och legat till grund för diskussioner med bland annat Tillitskommissionen och Regeringskansliet.

Den 1 december 2016 tecknades en huvudöverenskommelse (HÖK 16) med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Avtalet gäller ca 110 000 personer inom vården och inkluderar sjuksköterskor, biomedicinska analytiker, barnmorskor och röntgensjuksköterskor. Avtalet gäller bland annat förändringar vad gäller arbetstider, omställning och turordning samt fortsatt samarbete när det gäller kompetensutveckling och karriärvägar. Avtalet säkrar lösningar för att klara kompetensförsörjningen i framtidens hälso- och sjukvård genom bättre villkor för nattarbete, utbildningstjänster för specialistsjuksköterskor och ett partsarbete för mer hälsosamma arbetstider. Avtalet gäller från den 1 december 2016 till 31 mars 2019.

Ett ettårigt löneavtal mellan Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR) och Arbetsgivarverket har tecknats. Omkring 800 medlemmar berörs av avtalet som gäller från den 1 oktober 2016. Avtalet innebär löneökningar på minst 2,2 procent, vilket ligger i nivå med den övriga arbetsmarknaden. Avtalet innehåller även satsningar på arbetsmiljö vilket är en viktig framgång för de statligt anställda medlemmarna.

Vårdförbundet har under året även tecknat avtal med Svenska kyrkan och Arbetsgivaralliansen, båda dessa avtal är ettåriga och löper till den 31 mars 2017. Avtalen gav en löneökning på 2,2 procent och för Svenska kyrkans del även en höjning av de rörliga ersättningarna på 2,2 procent.

Lön

Lönen är en av de viktigaste frågorna för att säkra kompetensförsörjningen. Vårdförbundet arbetar aktivt med löne- och villkorsfrågorna. Bristen på Vårdförbundets fyra professioner bidrar till löneutvecklingen som för medlemmarna är god. Löneutvecklingen för riket år 2015 visar att medlemmar inom kommun och landsting har en nominell ökning på 3,2 procent och de privata på 3,5 procent. Det så kallade märket för industrisektorn var 2,2 procent.

En satsning som ligger utanför löneöversynen har gjorts i Västmanlands landsting där barnmorskorna fick den största löneökningen med 10,9 procent och genomsnittet för sjuksköterskor, barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor samt chefer var ökning med 7,0 procent. Även i Dalarna har en satsning gjorts och då med fokus på de som arbetar inom patientnära vård, resultatet blev en ökning med ett genomsnitt på 7,7 procent. I den privata sektorn var det sjuksköterskorna i Värmland som fick den största ökningen med 6,7 procent. I kommunal sektor har region Kronoberg högst löneutveckling för de fyra professionerna inklusive chefer med 4,4 procent. Västernorrland och Kronoberg kom på andra plats i den kommunala sektorn med 4,3 procent.

Livslönerapporten

Vårdförbundet har tagit fram en livslönerapport som presenterades i september. Rapporten visar på en livslön långt under den för andra med jämförbar utbildningsnivå. För att nå upp till en rimlig livslön för

våra fyra yrkesgrupper skulle det innebära runt 30 procent mer i lön under ett yrkesliv. Rapporten mottogs väl och väckte stor uppmärksamhet hos medlemmar.

Livslönen för samtliga yrken med krav på fördjupad högskolekompetens inom samtliga sektorer är 17,4 miljoner. Vårdförbundets yrkesgrupper har en livslön mellan och 13,9 och 15,6 miljoner kronor. Bland vårdpersonalen har läkare den högsta livslönen, 28 miljoner. Rapporten visade även att löneskillnaden mellan män och kvinnor är 13,2%.

Vårdförbundet vill diskutera konstruktiva vägar framåt med beslutfattare om hur lönespridningen ska bli större, hur löneutveckling ska ske, att specialistutbildning ska löna sig och hur våra professioner får en rimlig livslön i jämförelse med andra yrkesgrupper med motsvarande utbildningslängd.

Idé om hälsosam vårdmiljö

Vårdförbundet arbetar både lokalt och nationellt för att våra medlemmars kunskap ska användas för att ge en god och säker vård. I Vårdförbundets idé om vården beskrivs hur en övergång till en personcentrerad vård höjer kvaliteten och minskar risken för fel. Ett exempel på Vårdförbundets arbete för en säker vård är medverkan i Samverkan för Säker Vård. Det är ett nätverk bestående av de viktigaste organisationerna inom svensk sjukvård. Syftet är att ta nationella initiativ för säkrare hälso- och sjukvård.

För att kunna bidra till en säker vård behöver medlemmarna en bra arbetsmiljö. I Vårdförbundets idé om en hälsosam Vårdmiljö understryks samverkan som ett viktigt verktyg för att nå detta. Därför arbetar förbundet med att genom dialog och samarbete på arbetsplatsen skapa en god säkerhetskultur, att vila och återhämtning är avgörande för medlemmarnas hälsa och ska vara självklart för alla och att det ska finnas rutiner och arbetsätt som förebygger ohälsosam stress. Vi arbetar också för att alla chefer ska ha ett rimligt antal medarbetare och att ledning och chefer ska ha ett hälsofrämjande arbetsätt.

Personcentrerad vård och jämlik hälsa - Vårdförbundets idé om vården

Kongressen år 2014 gav förbundsstyrelsen i uppdrag att i dialog inom organisationen utveckla och omarbota Vårdförbundets vårdpolitiska idé. Medlemmar, utvalda referensgrupper, inspiratörer, framtidsagenter, förbundsråd och förbundsstyrelse har deltagit i utveckling av Personcentrerad vård och jämlik hälsa - Vårdförbundets idé om vården.

Tillsammans med medlemmar tillhörande avdelningarna i Jönköping och i Jämtland samt Sensus har ett studiecirkelmateriel gällande personcentrerad vård arbetats fram. I april genomfördes ett heldagsmöte där förtroendevalda från alla avdelningar i hela landet deltog. Mötet var uppstart till det spridningsarbete och den medlemsrörelse som nu startat och där studiecirkeln genomförs på arbetsplatserna. Socialstyrelsen bidrog med 300 000 kr till studiecirkelnas genomförande.

Akademisk specialisttjänstgöring

Akademisk specialisttjänstgöring (AST) är Vårdförbundets modell gällande utbildningsanställning som innefattar såväl ett innehåll som ett krav på vilka anställningsvillkor som måste vara uppfyllda för att leva upp till modellen. Andelen och antalet specialistutbildade sjuksköterskor i den svenska vården är viktig både för professionens utveckling och vårdens kvalitet. Nästan hälften, 47 procent, av samtliga specialistsjuksköterskor är 55 år eller äldre. Det innebär att inom de närmaste 15 åren kommer en stor andel av dagens befintliga specialistsjuksköterskor i vården att pensioneras. Socialstyrelsen visar att bland sjuksköterskor som arbetar inom hälso- och sjukvård är det 45 procent som har minst en examen från specialistutbildning för sjuksköterskor. År 1995 var motsvarande andel 65 procent. Antalet specialistsjuksköterskor har dessutom minskat med 7 procent i förhållande till befolkningen 2009-2014. Utvecklingen skiljer sig mellan olika specialiteter, exempelvis har specialistsjuksköterskor inom internmedicin och kirurgi minskat med 38 procent.

Förtroendevalda och medarbetare i Vårdförbundet arbetar hårt för att påverka arbetsgivare att införa AST i hela landet. Vårdförbundet träffar beslutsfattare och tjänstemän på en nationell nivå och diskuterar AST med ministrar, riksdagspolitiker, politiker och tjänstemän inom Sveriges Kommuner och Landsting, tjänstemän på olika myndigheter och inom utbildningsområdet. Elva landsting och tio kommuner har någon form av AST eller utbildningsanställningar som liknar AST. Dessutom har många landsting, kommuner och privata arbetsgivare visat intresse för AST och vill fortsätta samtalen om hur de kan införa AST. Under året har vi även lyft fram berättelser från medlemmar som utbildats sig via AST genom ett antal filmer och artiklar.

Enligt HÖK 16 finns samsyn att lösa kompetensbristen när det gäller specialistsjuksköterskor och parterna är överens att Akademisk specialisttjänstgöring (AST) är lösningen.

Det politiska påverkansarbetet

Det politiska påverkansarbetet genomförs genom arbete både nationellt och på lokalavdelningarna med pressmeddelanden, debattartiklar i lokal, regional och nationell press, släpp av rapporter i vissa sakfrågor, publicerande av nyhetsbrev och ett flertal presskontakter.

Vårdförbundet har haft ett fortsatt bra mediegenomslag och ökat närvaron i sociala medier. Enligt externa källor har över 343 miljoner möjliga läsare, lyssnare och tittare kunnat nås av budskapen. Ett 40-tal debattartiklar har publicerats under året. Fokus i det politiska påverkansarbetet har liksom tidigare varit på yrkesfrågor, professionsutveckling med betald specialistutbildning (AST) och vårdens organisation och utveckling.

I juni 2016 lanserades ny webbplats som är Vårdförbundets huvudsakliga kanal för att kommunicera med medlemmar och förtroendevalda. Webbplatsen har egna ingångar utifrån profession eller roll som student, chef eller förtroendevald.

I juli var förbundsstyrelsen i Almedalen, som en del i det opinionsbildande arbetet. Syftet med medverkan var att stärka rollen som en aktör som utvecklar vården. Vårdförbundet var delaktiga i 48 olika evenemang, av dessa var 5 arrangerade eller medarrangerade av Vårdförbundet. Arrangemangen handlade bland annat om kompetenskrisen, eHälsa, personcentrerad vård, utmaningarna i hälso- och sjukvården och vårdens ledning. Störst intresse var det för eHälsa. Den kartläggning av eHälsan i ambulanssjukvården, som tagits fram tillsammans med Vårdförbundet, Karolinska institutet, Riksföreningen för ambulanssjuksköterskor och eHälsomyndigheten fick stor uppmärksamhet.

Ett av de seminarium Vårdförbundet arrangerade var tillsammans med medlemmar och politiker för att lyfta det allvariga läget gällande kompetenskrisen. Bristen på specialistkompetens beskrevs och lösningar som handlar om att ge goda villkor till professionerna så att de vill och kan vidareutbilda sig presenterades.

Vårdförbundet har även verkat för snabbspår för nyanlända kollegor. Lokala aktiviteter har genomförts bl.a. med språkkaféer i Västra Götaland och fadderverksamhet i Stockholm.

Chefssatsning och ledarprogrammet

Vårdförbundet har gjort en särskild chefssatsning för att öka värdet i medlemskapet för chefer och ledare. Tre chefsspecialister har anställts 2016 med uppdraget att stödja medlemmar som är chefer och ledare i såväl villkorsfrågor som i vårdens chef- och ledarskap, att stödja förtroendevalda och medarbetare i chefs- och ledarskapsfrågor samt vara motor i arbetet med medlemsrekrytering. Chefsspecialisterna är legitimerade sjuksköterskor med stor erfarenhet av ledarskap. De arbetar över hela landet och utgår ifrån två lokala platser i landet. En chefshandläggare samordnar nationella och lokala aktiviteter.

Medlemserbjudande och kommunikation har formats, konkretiserats och utvecklats. En chefs- och ledarapp har tagits fram för att förbättra kommunikationen till medlemsgruppen och för att kunna erbjuda interaktiv kommunikation mellan medlemmar. För kunskapspåfyllning och nätverkande erbjuds exempelvis utbildningar med fokus på vårdchefens speciella utmaningar samt lokala och nationella träffar. Ett ledarutvecklingsprogram Att vara chef i framtidens vård - med sikte mot ett personcentrerat paradigms har startats upp. Ledarprogrammet består av fyra nätverksträffar och ger chefsmedlemmar möjlighet att fördjupa sina kunskaper om personcentrerad vård, utveckla sina personliga ledarskapsresurser, möta chefskollegor från hela landet och lyssna till några av de främsta föreläsarna inom personcentrerad vård, innovation och förbättringskunskap.

Framtidens fackliga ledare

Under 2016 påbörjades en ny utbildning som vänder sig till förtroendevalda idag och i framtiden. Det var 60 intresserade från hela landet som på eget initiativ sökte och fick motivera sitt skäl för att komma med på en av de 20 platserna. De som antogs har varierad bakgrund för att få en grupp med olika perspektiv.

Syftet med utbildningen är att identifiera och bidra till utvecklingen av Vårdförbundets framtida fackliga ledare. Inom ramen för utbildningen sker utveckling och fördjupade samtal inom tre områden: Vi - Vårdförbundet, vår idé och vilja, Jag - utveckling inom idéburet ledarskap, förändringsprocesser och kommunikation samt Sammanhang - Vårdförbundet i omvärlden.

Certifierad utbildning för förtroendevalda

Förtroendevald i Vårdförbundet verkar direkt eller indirekt på uppdrag av medlem. Uppdraget handlar till stor del om att företräda medlem, och att skapa och medverka i möten med medlem. Andra uppdrag kan vara styrelseledamot i en avdelningsstyrelse eller förbundsstyrelse.

För att skapa optimala förutsättningar för förtroendevalda att utföra sitt uppdrag utbildas från och med 2016 alla nya förtroendevalda i Vårdförbundet i ett utbildningskoncept som är gemensamt för hela landet. Utbildningen består av en introduktionsdag på avdelningen, en handbok, två webbutbildningar samt en tre dagars utbildning. Under 2016 kommer cirka tusen nya förtroendevalda ha genomgått hela konceptet. Utbildningarna utvärderas kontinuerligt med bra gensvar och deltagare rekommenderar andra förtroendevalda att gå utbildningen.

Firande av de fyra professionernas yrkesdagar

Under året har de internationella yrkesdagarna uppmärksammats. I april firades yrkesdagen för biomedicinska analytiker, i maj firades yrkesdagen för barnmorskor respektive sjuksköterskor och i november firades yrkesdagen för röntgensjuksköterskor. Då biomedicinska analytiker firade tio år som legitimerat yrke gjordes även en rekryterande- och behållande kampanj i samband med yrkesdagen. Även de internationella yrkesdagarna uppmärksammandes med föreläsningar och flera av de lokala avdelningarna delade i samband med detta ut Vårdförbundets utmärkelse En fantastisk kollega.

Professionssammanslutningar och yrkesorganisationer

Vårdförbundet samarbetar med de fyra professionella sammanslutningarna. Svensk sjuksköterskeförening, Institutet för biomedicinsk laboratorievetenskap (IBL) och Svensk förening för röntgensjuksköterskor (SFR) har samarbetsavtal där organisationernas samarbete och gemensamma möten beskrivs. Med Barnmorskeförbundet finns inte motsvarande avtal men presidierna möts ungefär två gånger per år. Alla fyra föreningar finns representerade i Vårdförbundets Etikråd.

Vårdförbundet och Svensk sjuksköterskeförening samarbetar i gemensamma strategiska frågor enligt samarbetsavtal och en årlig plan. Viktiga frågor har bl.a. under året varit E-hälso-, och utbildningsfrågor. Gemensamt utges bl.a. tidskriften Nordic Journal of Nursing research.

Röntgenveckan är en viktig mötesplats där Vårdförbundet funnits på plats med monter och bl.a. genomfört seminarium med temat reglerad specialistutbildning för röntgensjuksköterskor.

Vårdförbundet och IBL samarbetar också i gemensamma strategiska frågor enligt samarbetsavtal och årlig plan. Viktiga frågor har varit specialistutbildning för biomedicinska analytiker och Vårdförbundets medverkan vid Ledarforum/Diagnostikforum i september.

Professionsutveckling internationellt

Varje profession har sina organisationer på nordisk, europeisk och global nivå, där Vårdförbundet t ex kan arbeta direkt med EU-initiativ eller globala standarder för yrket. I vissa är Vårdförbundet fullvärdig medlem, i andra samarbetar vi med de svenska professionssammanslutningar som är med.

Vårdförbundets ordförande Sineva Ribeiro blev 2016 invald i den europeiska sjuksköterskeorganisationen EFN:s styrelse. Här har bl.a. utbildning, patientsäkerhet, villkorsfrågor och framtidsfrågor diskuterats utifrån Vårdförbundets politik om personcentrerad vård - så även inom det nordiska samarbetet för sjuksköterskor (SSN). Under året har även förberedelser och planering inför ICN:s kongress 2017 inletts. I dessa internationella organ (SSN, EFN och ICN) har vi också ett nära samarbete med Svensk sjuksköterskeförening.

Anne Berndt, förbundsombudsman och biomedicinska analytiker, har valts till *President elect* i den globala organisationen International federation of biomedical laboratory science, IFBLS. De arrangerar vartannat år en global kongress där biomedicinska analytiker träffas för att ta del av forskning och utveckling. IFBLS har även stärkt sin roll som Non Governmental Organization inom WHO under 2016.

I april deltog Vårdförbundet på International Forum on Quality and Safety in Healthcare, en av världens största kvalitetskonferenser om hälso- och sjukvård.

Global samverkan och solidaritet

Vårdförbundet stöder samarbetsprojekt i flera låginkomstländer i södra Afrika och i Palestina. Det handlar t ex om organisations- och ledarskapsutveckling, uppbyggnad av hälsomottagningar eller utbildning av flickor. Verksamheten är delfinansierad av Sida via Union to Union. Förbundsstyrelsen har fattat beslut att fortsätta 1 + 5 år för Palestina och Lesotho och att under 2017 se över att fortsätta LIN-projektet med ett eller två länder av de sex som deltar i projektet. Ansökan om medel för 2017 har lämnats till Union to Union. Vårdförbundet bidrar även ekonomiskt vid humanitära katastrofer, 2016 gick insatsen (100 000 kr) till flyktingsituationen i Syrien.

Vårdförbundet arbetar även för bättre villkor i arbetslivet på EU nivå och globalt bl.a. genom den europeiska organisationen för offentliganställda, EPSU. Arbetet har bl.a. bidragit till att stärka fackliga organisationer i forna Östeuropa, för kunskapsutbyte om psykosocial och fysisk arbetsmiljö i hälsosektorn och rätten till kompetensutveckling och livslångt lärande. Vårdförbundet har deltagit i projekt om det nya arbetslivets utmaningar med digitalisering, åldrande befolkning, migration och arbetsmiljö. På global nivå arbetar vi genom internationalen för offentliganställda, PSI, som 2016 startat en Health Task Force, för att driva hälsopersonals intressen t ex vid ekonomiska kriser, smittsamma sjukdomsutbrott och andra katastrofsituationer.

Verksamhet för studenter

Viviana Lundberg blev vald till ny ordförande för Vårdförbundet Student på årsmötet den 15 oktober 2016. Hon kommer sitta som ordförande under mandatperioden 2016 - 2017 och leda en helt ny styrelse som består av sex ledamöter. Vårdförbundet Student arbetar för att påverka utbildning och framtida yrkesliv. En av de viktigaste frågorna är höjd kvalitet på den verksamhetsförlagda utbildningen.

En anställd studenthandläggare arbetar med rekrytering, studentaktiviteter samt råd och stöd till studentmedlemmar.

Stipendier och priser

I november arrangerades Vårdgalan, vilken bjöd på föreläsningar, mingel och utdelning av Vårdförbundspriset i samarbete med Folksam. Vårdförbundspriset om totalt 500 000 kr delas ut till en eller flera medlemmar i Vårdförbundet som på ett betydande sätt bidragit inom sitt yrke och därigenom förbättrat den svenska vården. År 2016 har fokus varit insatser som bidrar på olika sätt till personcentrerad vård. På Vårdgalan delas även förbättringsstipendiet om totalt 100 000 kr till medlem/medlemmar som planerar och arbetar med projekt för förbättring och utveckling inom hälsa, vård och omsorg.

Queen Silvia Nursing Award är ett stipendium på 50 000 kronor samt ett speciellt utvecklat praktikprogram för sjuksköterskestudenter med fokus på utmaningar inom vård och omsorg för äldre. Vårdförbundet är partner i priset.

Vårdförbundet delar även ut resestipendier vid medverkan på internationell konferens samt resebidrag till studenter. Under året har drygt 1 000 000 kr delats ut i resestipendier.

Tidningen Vårdfokus

Tidningen Vårdfokus ges ut både som pappers- och webbtidning till medlemmar och ingår i medlemskapet. Tidningen har ett antal betalade prenumeranter och distribueras även till externa intressenter. Tidningen innehåller aktuell information och fokuserar på alla fyra professioner. Elva nummer ges ut per år och tidningen har en upplaga på 114 800 exemplar.

Vårdfokus fick två priser på Fackförbundspressens dag, Bästa förklarande text och Bästa fotografi, vinnare var Vårdfokus reporter Leni Weilenmann och fotografen Lars Nyman. Tidningen var även nominerad i klassen Bästa berättande text.

Vårdförbundet Direkt

Vårdförbundet Direkt, Vårdförbundets nationella medlemsservice, firade tre år i oktober 2016. Här ges råd till medlemmar inom arbetsrättsliga frågor, kring medlemskap och profession. Under året har verksamheten fortsatt att utvecklas. Drygt 49 000 medlemskontakter, via telefon och e-post, hanterades under år 2016.

Fair Union

Vårdförbundet är en Fair Union och har medlemskap i föreningen Fairtrade Sverige. Det innebär ett konkret sätt att arbeta för stärkta mänskliga rättigheter och för ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle. Vårdförbundet driver ett aktivt och systematiskt miljöarbete som till exempel innebär att vi klimatkompenserar resande och analyserar resestatistik i syfte att minska klimatpåverkan. Vi ställer även krav på leverantörer vid upphandling och resebeställningar. Som del av Fair Unionengagemanget bojkottas Nestlé då företaget inte följer WHO:s antagna barnmatskod.

Sedan år 2011 är förbundet miljödiplomerat. I september 2016 gjordes en extern miljörevision i Kronoberg och i Kalmar och miljödiplomet förnyades.

Avtalsrådet

Avtalsrådets roll och former beslöts av förbundsstyrelsen i mars 2016. Rådet består av tolv ledamöter, varav tio väljs av kongressen och två av förbundsstyrelsen. Rådet är rådgivande till förbundsstyrelsen och fungerar som stöd i centrala avtalsfrågor och vid utveckling av nationella kollektivavtal. Genom sina samlade kunskaper bidrar avtalsrådet till att medlemsperspektivet beaktas i centrala avtalsfrågor.

Förändrad kansliorganisation

Vårdförbundets kansli ska ge goda förutsättningar att stödja, samordna och utföra insatser inom ramen för kvalitetskriterierna för medlemsstöd, påverkan, demokrati och kollegial mötesplats. Under våren 2016 har därför kansliet organiserats i sex lokala och åtta nationella enheter. Enhetschefer har anställts. Förändringen syftar till att öka värdet i medlemskapet, ge förtroendevalda bättre service och skapa en bättre arbetsmiljö för medarbetare.

Kansliets övergripande uppdrag är att ge förtroendevalda bästa möjliga förutsättningar att leda förbundet för att intentionerna i stadgan, visionen och beslutade mål ska uppnås, samt att verka för högsta möjliga värde i medlemskapet inom ramen för fattade beslut och tillgängliga resurser. Ett viktigt fokus i utvecklingsarbetet av kansliet har varit att skapa gemensamt förhållningssätt och arbetsformer och att säkerställa att resurserna används så att förutsättningarna att ge medlemstöd och att uppnå förbundets mål blir likvärdiga mellan olika avdelningar. I arbetet har kansliets och enheternas uppdrag definierats. Det är även kansliets uppdrag att säkerställa att medlemmar behandlas likvärdigt vid tillämpning av styrdokument som t ex verksamhetsregler. Därutöver svarar kansliet för verksamhetsstöd och ledningsstöd. Kansliorganisationens insatser riktar sig till medlemmar och förtroendevalda i hela landet. I fokus för det fortsatta utvecklingsarbetet står medarbetarskap och Vårdförbundet som arbetsplats. Arbetet kommer under 2017 resultera i ett konkretiserat gemensamt förhållningssätt och arbetssätt för kansliet.

Verksamhetsutveckling

Under året har arbetssätt och verksamhet fortsatt att utvecklas. Administratörerna på lokalavdelningarna arbetar inom funktionsområden. Funktionsområdena är webb, ekonomi, utbildning, medlemsregister och avtalsregister. Syftet med att arbeta inom funktionsområden är att ge medlemmar och förtroendevalda bra service med jämn kvalitet i hela landet. Genom att organisera arbetet per administrativt område tas kunskap och kompetens bättre tillvara och kompetensutbildning blir fördjupad. Hög kvalitet och enhetlighet är viktiga medel för att ge bra medlemsstöd, utveckla verksamheten och öka kraften i arbetet.

IT plattform och strategi

I IT-plattformen som antogs av förbundsstyrelsen i oktober 2016 anges de grundläggande principerna för IT-baserat verksamhetsstöd. Plattformen har kompletterats med en IT-strategi vars utgångspunkt är hur verksamheten ska styra IT-verksamheten så att medarbetare och förtroendevalda har det IT-stöd som behövs för att kunna utföra arbetet. Med IT-plattformen och IT-strategin tydliggörs ansvar och mandat för IT-styrgruppen, som är ledningsgrupp för IT-verksamheten. IT-strategin är indelad i fem avsnitt: grundläggande synsätt, övergripande verksamhetsbehov, styrning av IT-verksamhet och IT-organisation, förvaltning och utveckling samt infrastruktur och teknik. Arbeta pågår med att skapa en sammanhållen IT-organisation.

Förväntningar avseende den framtida utvecklingen

Vårdförbundets utvecklingsarbete fortsätter. Målsättningen är att växa i medlemsantal och bli ännu starkare och mer relevanta för medlemmarna. Kommande år fortsätter arbetet, bl.a. med medlemsgrupperna nya i yrket och chefs- och ledarmedlemmar.

Vad beträffar Vårdförbundets resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

Nyckeltal

År	2016	2015	2014	2013	2012
Medlemsintäkter (kk)	278 357	278 679	263 545	261 085	258 701
Resultat från verksamheten (kk)	-719	6 048	-15 959	-12 167	-7 186
Medlemsantal	113 932	114 191	112 915	110 775	110 015
Antalet förtroendevalda	5 073	5 405	5 391	5 232	4 792
Soliditet	90%	88%	90%	90%	89%

Soliditeten visar det justerade egna kapitalet (eget kapital plus obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatteskuld) i förhållande till balansomslutningen. År 2013 är omräknat enligt K3.

Förändring eget kapital

	Konflikt- fond	Ändamåls- best. medel	Balanserad vinst	Årets resultat	Summa eget kapital
<i>Enligt fastställd balansräkning 2015-12-31</i>					
Belopp vid årets ingång	207 800	19 724	206 403	31 121	465 048
<i>Årets förändringar av eget kapital</i>					
Disp. av balanserat resultat	8 800		-8 800		
Disp. av ändamålsbestämda medel		-3 924	3 924		
Disp. av föregående års resultat			31 121	-31 121	
Årets resultat				13 751	13 751
Belopp vid årets utgång	216 600	15 800	232 648	13 751	478 799

Det egna kapitalet har ökat med 13 751 kkr i jämförelse med år 2015, vilket är en följd av årets resultat. Förbundsstyrelsen beslutade vid sammanträdet i december 2015 att ta i anspråk 7 000 kkr varav 3 924 kkr har använts under 2016 för anställning av chefsspecialister, löpande kostnader i det fortsatta arbetet med chefer och ledare samt löpande kostnader för att kunna genomföra riktade satsningar mot vissa medlemsgrupper i avdelningar med särskilt låg anslutningsgrad.

Enligt kongressens beslut år 2014 avsätts totalt 200 000 kkr av eget kapital för konfliktfonden. Uppräkning görs årligen motsvarande löneindex, vilket för 2016 beräknats till 4,5% motsvarande 8 800 kkr.

Resultat löpande verksamhet

Resultatet för verksamheten uppgår till -719 kkr vilket är ett försämrat resultat med 6 767 kkr jämfört med föregående år. Förändringen hänförs i all väsentlighet till en svag medlemsutveckling vilket påverkar medlemsintäkten och samtidigt ökade kostnader framför allt personalkostnader.

Resultatet efter finansnetto uppgår till 28 986 kkr (53 208 kkr). Resultatet från finansiella poster är 17 456 kkr lägre än föregående år, vilket i huvudsak förklaras av lägre aktieutdelning och färre omplaceringar som realiserat finansiella vinster.

Intäkter

Verksamhetens intäkter för 2016 uppgår till 289 276 kkr (288 295 kkr), vilket är en ökning med 981 kkr jämfört med 2015. Intäktsökningar märks framför allt bland bidragsintäkter och bland skadestånd betalda till Vårdförbundet.

Medlemsintäkter

Årets medlemsintäkter uppgår till 278 357 kkr (278 679 kkr), vilket är en minskning med 322 kkr. Medlemsutvecklingen har inte nått målsättningarna.

Kostnader

Kostnaderna för verksamheten uppgick till 289 994 kkr (282 247 kkr), vilket är en ökning med 7 747 kkr jämfört med 2015. Förändringen hänförs i huvudsak till ökade kostnader för PR material, ökade personalkostnader och en ökning av ersättning till förtroendevalda. Antalet förtroendevalda som någon gång under året har fått ersättning för förlorad arbetsförtjänst genom Vårdförbundet uppgick den 31 december till 193 personer, vilket är en ökning med 1 person jämfört med föregående år.

Personalkostnader

Personalkostnaderna har ökat med 12 005 kkr jämfört med föregående år. Lönekostnaderna har ökat med 6 522 kkr (7,6 %) vilket hänförs till generella löneökningar och tillsättning av vakanta och nyinrättade chefstjänster och chefspecialister. Under året har 34 medarbetare börjat och 24 medarbetare slutat. Slutresultatet av löneöversynen gav 2,52 % i snitt.

Vårdförbundets kansliorganisation omfattar 190 anställda, varav 113 är placerade nationellt och 77 anställda är placerade lokalt. Totalt 78 % av de anställda är kvinnor och 22 % män. Medelålder är 50 år.

Avskrivningar

Periodens avskrivningar av anläggningstillgångar är 3 782 kkr (3 495 kkr), vilket är en ökning med 287 kkr jämfört med år 2015. Ökningen hänförs till nyinköp av inventarier och därmed ökade avskrivningar.

Löner och arvoden för förbundsordförande, vice förbundsordförande och kanslichef

Vårdförbundets förbundsordförande Sineva Ribeiro tillträdde vid kongressen 2011, vice förbundsordförande Ann Johansson och Johan Larson tillträdde vid kongressen 2014. Förbundsordförande och vice förbundsordförande har erhållit lön och arvoden år 2016 enligt följande:

Månadsarvode förbundsordförande	94 300 kr
Månadsarvode vice förbundsordförande	49 136 kr
Årsarvode till vice förbundsordförande	44 300 kr

Förbundsordförande och vice förbundsordförande omfattas inte av lagen om anställningsskydd. Enligt anställningsavtal gäller följande villkor:

När ordförande avslutar sitt uppdrag ska hon erhålla 18 månadslöner i omställningsersättning. I de fall ordförande under tiden hon erhåller månadsersättning från Vårdförbundet erhåller inkomst från tjänst eller egen verksamhet ska inkomst avräknas från det belopp som Vårdförbundet betalar ut.

När vice ordförande avslutar sitt uppdrag ska hen erhålla 6 månadslöner i omställningsersättning. I de fall då vice ordförande erhåller sådan månadsersättning från Vårdförbundet och samtidigt erhåller inkomst från tjänst eller egen verksamhet ska sådan inkomst avräknas från det belopp som Vårdförbundet betalar ut.

Kanslichef har en månadslön på 85 916 kr. Kanslichef omfattas inte av lagen om anställningsskydd. Enligt anställningsavtal gäller följande villkor:
Om Vårdförbundet säger upp kanslichefen är avgångsvederlaget 12 månadslöner. Om kanslichefen säger upp sig är omställningsersättningen 6 månadslöner.

Resultatdisposition

Förbundsstyrelsens förslag till disposition av årets resultat är att det tillförs balanserad vinst, inom eget kapital.

Resultaträkning

<i>Belopp i kkr</i>	<i>Not</i>	<i>2016-01-01- 2016-12-31</i>	<i>2015-01-01- 2015-12-31</i>
Rörelsens intäkter			
Medlemsintäkter	3	278 357	278 679
Erhållna bidrag	4	3 822	2 397
Nettoomsättning	5	4 603	5 380
Övriga intäkter	6	2 494	1 839
Summa intäkter		289 276	288 295
Rörelsens kostnader			
Administrativa kostnader	7,8	-72 747	-81 883
Reklam och PR		-8 144	-4 494
Resor, kurser och konferenser		-29 787	-30 102
Personalkostnader	1	-137 703	-125 698
Ersättning till förtroendevalda	1	-20 540	-18 194
Avgifter och bidrag till andra organisationer		-17 292	-18 381
Avskrivningar	9	-3 782	-3 495
Summa kostnader		-289 995	-282 247
Resultat från verksamheten		-719	6 048
Resultat från finansiella poster			
Resultat från värdepapper	10	29 913	46 245
Ränteintäkter och liknande resultatposter		600	921
Nedskrivning övriga andelar	15	-794	-
Räntekostnader och liknande resultatposter		-15	-6
Resultat från finansiella poster		29 704	47 160
Resultat efter finansiella poster		28 985	53 208
Förändring av periodiseringsfond	11	-8 835	-13 002
Resultat före skatt		20 150	40 206
Skatt på årets resultat	2	-6 399	-9 085
Årets resultat		13 751	31 121

Balansräkning

<i>Belopp i kkr</i>	<i>Not</i>	<i>2016-12-31</i>	<i>2015-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	12	15 973	16 854
Inventarier	13	4 520	6 474
		<u>20 493</u>	<u>23 328</u>
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i bostadsrättsföreningar	14	14 419	14 419
Övriga andelar	15	4 764	5 558
Långfristiga värdepappersinnehav	16	510 421	497 254
Långfristiga fordringar		1 212	1 341
		<u>530 816</u>	<u>518 572</u>
Summa anläggningstillgångar		<u>551 309</u>	<u>541 900</u>
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Fordran medlemsavgifter		4 217	4 732
Kundfordringar		1 443	1 084
Övriga fordringar		2 634	1 197
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17	4 483	4 443
		<u>12 777</u>	<u>11 456</u>
Kassa och bank		<u>17 507</u>	<u>15 570</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>30 284</u>	<u>27 026</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		<u>581 593</u>	<u>568 926</u>

Balansräkning

<i>Belopp i kkr</i>	<i>Not</i>	<i>2016-12-31</i>	<i>2015-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
<i>Ändamålsbestämt kapital</i>			
Konfliktfond		216 600	207 800
Ändamålsbestämda medel		15 800	19 724
		<u>232 400</u>	<u>227 524</u>
<i>Eget kapital</i>			
Balanserad vinst		232 648	206 403
Årets resultat		13 751	31 121
		<u>246 399</u>	<u>237 524</u>
Summa eget kapital		<u>478 799</u>	<u>465 048</u>
<i>Obeskattade reserver</i>			
Periodiseringsfonder	18	55 602	46 767
		<u>55 602</u>	<u>46 767</u>
<i>Avsättningar</i>			
Trygghetsfond	19	14 038	12 995
		<u>14 038</u>	<u>12 995</u>
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Skuld medlemsavgifter		436	430
Leverantörsskulder		11 275	14 904
Skatteskulder		-	1 528
Övriga skulder		2 663	2 638
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	20	18 780	24 616
		<u>33 154</u>	<u>44 116</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		<u>581 593</u>	<u>568 926</u>

Kassaflödesanalys

<i>Belopp i kkr</i>	<i>Not</i>	<i>2016-01-01- 2016-12-31</i>	<i>2015-01-01- 2015-12-31</i>
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster	22	28 985	53 208
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	22	-16 378	-30 256
		12 607	22 952
Betald skatt		-8 826	-5 518
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		3 781	17 434
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Ökning(-)/Minskning (+) av rörelsefordringar		-422	-253
Ökning(+)/Minskning (-) av rörelseskulder		-9 434	11 956
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-6 075	29 137
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-947	-1 967
Förvärv av finansiella tillgångar		-61 415	-174 107
Avyttring av finansiella tillgångar		70 374	146 100
Kassaflöde från investeringsverksamheten		8 012	-29 974
Årets kassaflöde		1 937	-837
Likvida medel vid årets början	22	15 570	16 407
Likvida medel vid årets slut		17 507	15 570

Redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Belopp i kkr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Bokslutet har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). K3 är huvudregelverket för bokföring.

En ändrad bedömning redovisas med framåtriktad verkan. En rättelse av fel redovisas med retroaktiv verkan, dvs. föregående period räknas om, om felet avsåg tidigare perioder görs rättelse i ingående eget kapital för jämförelseperioden.

Värderingsprinciper

Fordringar

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inkomma.

Skulder

Skulder har värderats individuellt. Ersättning av utbetalning för förtroendeuppdrag periodiseras.

Eget kapital

- Konfliktfond

Konfliktfondens syfte är att trygga genomförandet av en arbetsmarknadskonflikt. Konfliktfondens medel kan användas i anslutning till konflikt efter beslut av förbundsstyrelsen.

- Ändamålsbestämda medel

Inom eget kapital redovisas ändamålsbestämda medel, där förbundsstyrelsen angett ett ändamål som de ska användas till.

Intäkter

Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som kommer att erhållas. Medlemsintäkter intäktsförs i den period som de avser. Erhållna bidrag som är förenat med krav på motprestation redovisas som intäkt när prestationen utförts. Om bidrag har tagits emot innan villkoren för att redovisa det som intäkt har uppfyllts, redovisas bidraget som en skuld. Om prestationen utförts innan bidraget utbetalats, redovisas bidraget som en fordran.

Nettoomsättning avser annonsintäkter tidningen Vårdfokus, som intäktsförs i den period som annons är publicerad i.

Pensionsersättning till anställda

Förbundet har pensionsplaner som är både förmånsbestämda och avgiftsbestämda. Då förbundet för de förmånsbestämda planerna har valt att tillämpa de förenklingsregler som finns i BFAR 2012:1 redovisas samtliga pensioner som avgiftsbestämda. Det innebär att samtliga pensionspremier kostnadsförs i resultaträkningen. Eventuellt obetald premie redovisas som skuld.

Skatt

Total skatt utgörs av aktuell skatt på Vårdförbundets inkomstskattepliktiga verksamheter. I förbundet särredovisas inte uppskjuten skatt som är hänförlig till obeskattade reserver.

Leasing

Leasingavtal har klassificerats som operationella leasingavtal och redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar och skulder redovisas i enlighet med BFAR 2012:1. Finansiella tillgångar värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde, inklusive eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärvet av tillgången. Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. Finansiella anläggningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar. Räntebärande finansiella tillgångar

värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Vid värdering till lägsta värdets princip respektive vid bedömning av nedskrivningsbehov anses förbundets finansiella instrument som innehåller för riskspridning ingå i en värdepappersportfölj och värderas därför som en post. Nedskrivning av värdepappersportföljen sker således endast om hela portföljens marknadsvärde understiger bokfört värde.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivning av anläggningstillgångar sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningen redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Beloppsgränsen för vad som anses som anläggnings- respektive förbrukningsinventarier är ½ basbelopp vilket år 2016 motsvarar 22 150 kr. För IT-inventarier tillämpas 3-års avskrivningstid, för inventarier som möbler tillämpas 5-års avskrivningstid.

Följande avskrivningstider har tillämpats för fastigheten:

Anläggningstillgångar	Avskrivningstid
Materiella anläggningstillgångar:	
-Stomme och garage	85 år
-Tak	30 år
-Fasad och brandtrappa	30 år
-Fönster	25 år
-Hiss	20 år
-Ventilation	20 år
-Värme / radiatorer	25 år
-Kablage	30 år
-Inre ytskikt	10 år
-Kök	20 år
-Vitvaror	5 år
-Toaletter/ VA	30 år

Nedskrivningar materiella anläggningstillgångar

Vid varje balansdag bedöms om det finns någon indikation på att en tillgångs värde är lägre än dess redovisade värde. Om en sådan indikation finns beräknas tillgångens värde till det lägsta av återanskaffningsvärdet och återvinningsvärdet (sk förlustvärdet). Tillgången skrivs endast ned om förlustvärdet är lägre än tillgångens redovisade värde.

Enligt Bokföringsnämndens vägledning (K3) avseende materiella anläggningstillgångar, ska anläggningstillgångar fördelas i komponenter om skillnaden i förbrukningen av den materiella anläggningstillgången är betydande. Så gäller för Vårdförbundets egen fastighet där ett flertal betydande komponenter såsom stomme, stammar, fasad, tak och liknande behöver särskiljas. Identifiering av komponenter och fastställande av nyttjandeperiod har utgått ifrån en bedömning av hur länge en komponent anses bidra till verksamheten i fastigheten. Utgångspunkten i värdering är en bedömning av de olika komponenternas beskaffenhet och resterande nyttjandeperiod.

Noter

Not 1 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda

	2016	2015
med placering hos centrala kansliet i Stockholm	113	109
varav kvinnor	76%	73%
varav män	24%	27%
med placering hos kansliet lokalt, 21 olika orter	77	71
varav kvinnor	81%	82%
varav män	19%	18%
Summa	190	180
varav kvinnor	78%	77%
varav män	22%	23%

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2016	2015
Förbundsstyrelse	3 512	3 520
Anställda	89 265	82 256
Summa	92 777	85 776
Sociala kostnader	44 527	40 397
varav pensionskostnader	11 067	9 775
varav pensionskostnader avseende förbundsstyrelse och kanslichef	802	705

Not 2 Skatt på årets resultat

	2016-01-01- 2016-12-31	2015-01-01- 2015-12-31
Periodens skattekostnad	6 398	9 071
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	1	14
Total redovisad skattekostnad	6 399	9 085

Periodens skattekostnad

Då väsentlig del av Vårdförbundets verksamhet ej är skattepliktig redogör noten för redovisad skatt med utgångspunkt från förbundets skattepliktiga verksamhet och resultat. Den skattepliktiga verksamhet omfattar i stort avkastningar på kapital, annonsering i Vårdfokus och fastigheten Islandet.

	2016	2015
Skattepliktigt resultat	29 081	41 231
Skatt på redovisat resultat	6 398	9 071
Näringsverksamhet	7 775	11 442
Förändringar i avsättningar till periodiseringsfonder	-1 944	-2 860
Ränta periodiseringsfonder	48	48
Fondskatt	519	441
Årets beräknade skatt	6 398	9 071

Not 3 Medlemsintäkter

Medlemsintäkter fördelade per medlemsgrupp

	2016	2015
Yrkesverksamma medlemmar	274 120	274 848
Studerandemedlemmar	501	503
Pensionärsmedlemmar	3 736	3 328
	278 357	278 679

Det totala antalet medlemmar vid årsskiftet uppgick till 113 932 personer. Antalet medlemmar minskade under år 2016 med 259 personer vilket motsvarar en minskning med 0,9 procent.

Motsvarande siffra för 2015 var en ökning med 1,1 procent.

Minskning sker inom gruppen yrkesverksamma medlemmar som minskade med 748 och uppgår per årsskiftet till 90 187 (90 935) personer. Antalet studerandemedlemmar minskade från 11 171 till 11 025 vilket är en minskning med 146 medlemmar.

Not 4 Erhållna bidrag

	2016	2015
Offentliga bidrag		
Sida - internationellt samarbete	599	475
Bidrag Regionala skyddsombud (RSO), Arbetsmiljöverket via TCO	1 892	922
Socialstyrelsen	450	395
Privata bidrag		
PTK	334	237
AEA	95	96
Övrigt	452	272
Summa	3 822	2 397

Not 5 Nettoomsättning

	2016	2015
<i>Intäkter per väsentligt intäktsslag</i>		
Annonsintäkter	4 603	5 380
Summa	4 603	5 380

Not 6 Övriga intäkter

	2016	2015
<i>Intäkter per väsentligt intäktsslag</i>		
Försäljning av tjänster	451	590
PR-material och böcker	80	88
Prenumerationstjänster	77	98
Skadestånd	1 844	1 063
Övrigt	42	-
Summa	2 494	1 839

Not 7 Administrativa kostnader

	2016	2015
Hyeskostnader inkl garage	13 760	13 779
Övriga fastighetskostnader	3 525	3 773
Förbrukningsartiklar och inventarier	1 950	2 188
Köp av tjänster mm	20 461	25 443
Telefon, mobil och IT	12 969	15 049
Tryck och distribution	11 822	12 626
Övrigt	8 260	9 025
Summa	72 747	81 883

Not 8 Leasing och hyresavtal

Årets kostnader samt resterande avtalsbundna kostnader fördelade efter återstående avtalstid.

	2016	2015
Leasingavgifter tjänsteavtal avseende kontorsutrustning	1 245	1 377
Avtalstid < 1 år	105	559
Avtalstid 1- 5 år	3 654	314
Lokalhyra för hyrda verksamhetslokaler	11 599	11 604
Avtalstid < 1 år	11 718	11 495
Avtalstid 1- 5 år	21 257	13 253

Not 9 Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar

	2016	2015
Byggnader och mark	943	991
Nedlagda kostnader på annans fastighet	8	29
Inventarier	2 831	2 475
Summa	3 782	3 495

Not 10 Resultat från värdepapper och fordringar

	2016	2015
Utdelning	7 917	11 120
Realisationsvinst	21 996	35 125
Summa	29 913	46 245

Not 11 Förändring av periodiseringsfond

	2016	2015
Årets avsättning	-8 835	-13 002
Summa	-8 835	-13 002

Not 12 Byggnader och mark

	2016	2015
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	18 493	27 853
-Nyanskaffningar	71	-
-K3 justering hänförlig till 2014	-	-9 360
	<u>18 564</u>	<u>18 493</u>
Ackumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-1 639	-9 980
-Årets avskrivning enligt plan	-952	-1 019
-K3 justering hänförlig till 2014	-	9 360
	<u>-2 591</u>	<u>-1 639</u>
Redovisat värde vid årets slut	15 973	16 854
Taxeringsvärde byggnader:	41 000	41 000
Taxeringsvärde mark:	33 000	36 000
	<u>74 000</u>	<u>77 000</u>

Sedan 1977 äger Vårdförbundet byggnad och mark i Stockholm, fastigheten Islandet 14 med adress Adolf Fredriks Kyrkogata 11. Fastigheten används i ändamålsverksamheten. Fastigheten är fullvärdeförsäkrad. Taxeringsvärdet mark sänktes med 3 000 kkr för 2016.

Not 13 Inventarier

	2016	2015
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	33 232	31 270
-Nyanskaffningar	875	1 962
	<u>34 107</u>	<u>33 232</u>
Ackumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-26 757	-24 287
-Omklassificeringar	-	5
-Årets avskrivning enligt plan enligt anskaffningsvärden	-2 830	-2 476
	<u>-29 587</u>	<u>-26 758</u>
Redovisat värde vid årets slut	4 520	6 474

Not 14 Andelar i bostadsrättsföreningar

	2016-12-31	2015-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	14 419	14 419
Redovisat värde vid årets slut	14 419	14 419

Vårdförbundet äger sex bostadsrätter i Stockholms innerstad. Lägenheterna används i verksamheten. Innehavet är motiverat utifrån verksamhetens behov och inte som kapitalplacering. Lägenheterna används i första hand av förtroendevalda om dessa inte bor i Stockholm. Förtroendevald disponerar lägenhet i sitt uppdrag. Att erbjuda tillgång till lägenhet ger bra förutsättningar för alla oavsett geografisk eller ekonomisk situation att kunna väljas för ett förtroendeuppdrag med placering i Stockholm. I andra hand används lägenheterna av anställda som arbetar men inte bor i Stockholm, som har behov av boende i uppdraget. Fri bostad är en förmån som beskattas enligt Skatteverkets gällande regler. Användandet har reglerats i en lägenhetspolicy under år 2016.

Not 15 Övriga andelar

	2016-12-31	2015-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	5 558	-
-Förvärv	-	5 558
-Nedskrivning	-794	-
Redovisat värde vid årets slut	4 764	5 558

Specifikation av övriga andelar

TCO-förbunden startade gemensamt en tankesmedja under år 2015. Vårdförbundet är en av femton delägare. Bolaget Futurion AB's målsättning är att tankesmedjan ska ha en ledande roll i den svenska samhällsdebatten och idéutvecklingen i frågor som rör tjänstemännens framtida utmaningar på arbetsmarknaden.

Vårdförbundet är delägare i kursgården Bergendal Meetings i Sollentuna. TCO är majoritetsägare.

Innehav	Antal andelar i %	Redovisat värde
559008-4967, Futurion AB	7,3	4 764
714800-1899, Bergendal Meetings Ekonomisk förening	0,1	-

Not 16 Långfristiga värdepappersinnehav

	2016	2015
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	497 254	439 652
-Tillkommande tillgångar	61 415	168 549
- Avgående tillgångar	-48 248	-110 947
Redovisat värde vid årets slut	510 421	497 254

Noterade andelar

	Redovisat värde	Marknadsvärde
Börsnoterade aktier	67	1 338
Aktiefonder	125 895	303 700
Blandfonder	95 997	128 029
Ränteplaceringar	288 462	291 369
	510 421	724 436

En placeringspolicy anger ramarna för kapitalförvaltningen. I delegationsordning och policy regleras organisation och ansvar kring förvaltning, målsättning för avkastning, risk samt tillåtna tillgångsslag. Ett förvaltningsråd ansvarar för att placeringspolicyn följs och har kontroll över den löpande kapitalförvaltningen. Under året har placeringspolicyn fastställts av förbundsstyrelsen.

Marknadsvärdet på finansiella placeringar har ökat under året med 4,3 % (7,0 %), avkastningsmålet för år 2016 var 2,9 % och jämförelseindex ökade med 4,6 %. Marknadsvärdet på finansiella placeringar uppgår 2016-12-31 till 724 436 kkr (710 815 kkr) att jämföra med det bokförda värdet 510 238 kkr (497 254 kkr). De aktierelaterade placeringarna ökade i värde med 8 % (14 %). Övervärdet i aktier och fonder uppgår vid årsskiftet till 214 198 kkr (213 561 kkr). Kapitalförvaltningen utvärderas med rullande treårsavkastning, vilken var 7 % per 2016-12-31.

De finansiella placeringarna är per bokslutsdatum fördelade till 52 procent i räntebärande, 44 procent i aktierelaterade samt 4 procent i alternativa investeringar.

Not 17 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2016	2015
Förutbetalda hyror	2 974	3 001
Upplupna räntor	53	80
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 456	1 362
	4 483	4 443

Not 18 Periodiseringsfonder

	2016	2015
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2012	10 715	10 715
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2013	11 351	11 351
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2014	11 699	11 699
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2015	13 002	13 002
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2016	8 835	-
	55 602	46 767

Av periodiseringsfonder utgör 12 232 kkr (10 289 kkr) latent skatt.

Not 19 Trygghetsfond

	2016	2015
Avsättning vid årets ingång	12 995	11 622
Årets avsättning	1 043	1 373
	14 038	12 995

Avsättning att användas för olika anpassningsåtgärder för medarbetare som kan vara aktuella exempelvis vid omorganisation och flytt av verksamhet.

Trygghetsfondens styrelse beslutar om i anspråkstagande av fonderade medel. Styrelsen består av två arbetsgivarrepresentanter samt styrelseledamöter från de fackliga klubbarna.

Not 20 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2016	2015
Upplupna arbetsgivaravgifter	2 653	2 586
Upplupen semesterlön med arbetsgivaravgifter	13 473	12 743
LO-TCO rättsskydd	247	360
Övriga interimsskulder	2 407	8 927
	18 780	24 616

Not 21 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

	2016	2015
<i>Ställda säkerheter</i>	-	-
Summa	-	-
<i>Eventalförpliktelser</i>		
Garantiåtaganden TCO-förbundens borgensring	45 094	45 468
Summa	45 094	45 468

Garantiåtagandet som redovisas ovan avser Borgensringen, ett solidariskt åtagande TCO-förbunden gjort med varandra. Genom avtal har TCO-förbunden anslutit sig med garantier om borgen i händelse av arbetsmarknadskonflikt. Åtagandet uppgår till 500 kr per yrkesverksam medlem.

Not 22 Upplysningar till kassaflödesanalys

	2016-01-01- 2016-12-31	2015-01-01- 2015-12-31
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		
Avskrivningar	4 576	3 495
Rearesultat avyttring av finansiella anläggningstillgångar	-21 996	-35 125
Överföring till trygghetsfonden	1 042	1 374
	-16 378	-30 256
 Betalda räntor och erhållen utdelning		
Erhållen utdelning	7 917	11 120
Erhållen ränta	547	841
Erlagd ränta	15	6
 Följande delkomponenter ingår i likvida medel		
Kassa medel	5	13
Banktillgodohavanden	17 502	15 557

Underskrifter

Stockholm den 23 mars 2017

Sineva Ribeiro
Styrelseordförande

Ann Johansson
Vice ordförande

Johan Larson
Vice ordförande

Peter Blom

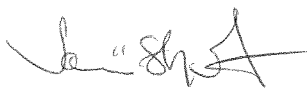
Ragnhild Karlsson

Susi Nilsson

Jane Stegring

Jani Stjernström

Annika Wåhlin

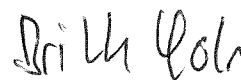
Vår revisionsberättelse har avgivits den 23 mars 2017

Fredrik Sjölander
Auktoriserad revisor
KPMG

Heléne Esping
Förtroendevald revisor

Brith Holm
Förtroendevald revisor

Katarina Kullenberg Åke
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till kongressen i Vårdförbundet, org. nr 802001-5239

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Vårdförbundet för år 2016.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att kongressen fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten Den auktoriserade revisorns ansvar samt Den förtroendevalda revisorns ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upp- lyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka för- mågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om sty- relsen avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten el- ler inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Au- diting (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Rimlig säkerhet är en hög grad av säker- het, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt om- döme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revis- ionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat uti- från dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som be- ror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig inform- ation eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omstän- digheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den in- terna kontrollen.

— utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som an- vänds och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovis- ningen och tillhörande upplysningar.

— drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovis- ningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osä- kerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplys- ningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

— utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag iden- tifierat.

Den förtroendevalda revisorns ansvar

Vi har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säker- het om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Vårdförbundet för år 2016 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att kongressen disponerar vinsten enligt det presenterade förslaget och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust samt förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med stadgarna.

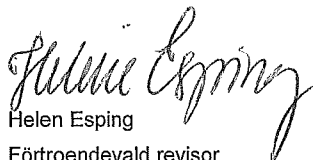
Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med stadgarna.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisors bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med stadgarna.

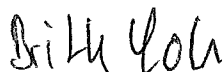
Stockholm den 23 mars 2017

Fredrik Sjölander
Auktoriserad revisor
KPMG AB

Helen Esping
Förtroendevald revisor

Brith Holm
Förtroendevald revisor

Katarina Kullenberg Åke
Förtroendevald revisor